

DIRECTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ ==

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 150 Lei

Pe 6 luni . . . 75 Lei

Pe 3 luni . . . 40 Lei

Pentru America 2 Dolari

Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond. La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Românii la Roma

— Impresii și reflexii asupra pelerinajului nostru la Roma —

de prof. Augustin Popa.

Un grup de 150 domni și doamne s'au întâlnit, în 20 Maiu c., întâiu în biserica, apoi în gara din Timișoara. Erau oameni de toate lagmele: arhieriei și preoți, un fost ministru, deputați și senatori, medici și advocați, profesori, comercianți ș. a. din București și Maramureș, din Bucovina și Banat, alături de majoritatea ardeleană. Aveau cu toții un dor și un gând, scris și pe banda treicoloră dela buclieră: ROMA! Nume mare și sfânt, acărui vrăjă stăpânește lumea, și care nouă ne este mai drag și mai scump decât altora, fiindcă îl purtăm scris în suflete dela leagănul neamului și dela începutul credinței noastre. De bună seamă puterea acestui nume a făcut să se strătească, așa de curând și așa de nesilit, sincer și cordial, sufletul celor 150 de peregrini, cari nu s'au mai văzut până atunci; iar nădejdea viitoarelor frumuseți, ce ne așteaptă, a răspândit între noi aerul de veselie adâncă, de râs și voie bună, care nu ne-a părăsit o clipă, nici chiar în nopțile de nesomn, nici în hurdăturile trenului pe liniile întortochiate ale Iugoslaviei.

Și nădejdiile tuturor s'au împlinit, cu vârf și îndesat. Icoanele ce s'au săpat în suflete, vreme de două săptămâni, sunt o comoară, acărui strălucire nu va scădea o viață întreagă. Sau cine ar putea uita vreodată farmecul Veneției din seara, când, coborâți din tren, am tunecat pe drumurile ei de apă, printre palatele-i de marmoră îmbrăcate în mii de lumini, spre minunatul Lido? Dar minunile artei, îngrămădite în biserici, muzee, palate, împrăștiate pe străzi chiar, în diferitele orașe: Veneția, Florența, Roma, Neapol? *Grandiosul „San-Pietro”*, încins în pompa de sărbătoare a unei slujbe papale, ori îmbrăcat, seara, în mii de lumini și torțe, o feerică mare de văpaie străbătând spre cer, simbol admirabil al credinței creștine, care aici, pe mormântul sfântului Petru, își are inima. Să mai amintesc acel câmpieiu de lume romană, desgropat de sub pământ, care se chiamă *Pompeii*; *Neapolul* de incercuie, ca un amfiteatru uriaș, cel mai fermecător sin de mare; *Vesuvul*, coșul grandios pe care răsuflă într'una clocotul din mântălele pământului? Dar ce să mai înșir? *Natura întreagă este un muzeu gigantic al naturii și artei*. O parte mică din frumusețile ei a cercat să se furigeze în sufletele noastre, și sunt totuși prea multe, decât să le putem săpâni! Doar marea senină, cu liniștea ei încremenită pe întinderi fără margini, a cercat, în noaptea din urmă dela Ancona la Fiume, să liniștească și să fixeze goana icoanelor teleidoscopice, ce se alungau neastâmpărate în mintirea noastră aprinsă!

* * *

Dar nu impresiile lăsate de frumusețile naturii și artei, oricât de minunate ar fi ele, sunt partea cea mai importantă a pelerinajului nostru. *Ceeace îl ridică mult peste toate excursiunile de studii și plăcere, este partea lui religioasă-bisericească*. Din acest punct de vedere, pelerinajul este un adevărat eveniment în viața bisericii noastre române unite.

Deoparte s'a adâncit pietatea, s'a întărit credința peregrinilor înșiși. Chiar și suflete, cari până acum păreau adormite, s'au trezit; și oameni, cari până acum nu s'au gândit mult la biserică, vor fi de-acum apostolii ei. Numai așa se explică stăruința oamenilor pentru mărturisire — obosiți de-atâta drum, au așteptat unii până la ceasurile 2 din noapte, numai să se poată spovedi, poate acum întâi dată după zeci de ani — și pentru cuminecarea impunătoare deasupra mormântului sfântului Ioan Gură de Aur în San-Pietro; apoi entuziasmul sfânt, ce a stăpânit sufletele tuturor, chiar și ale celor de confesiune ortodoxă, când vicarul lui Hristos și capul creștinătății, Papa Piu al XI-lea a stat de vorbă cu noi, atât de blând și atât de mișcat în suflet, un adevărat apostol pe scaunul apostolilor.

Nici nu se putea altfel. În Roma fiecare petec de pământ, pe care calci, e frământat cu sângele cald al martirilor, care a udat răsadul proaspăt al credinței lui Hristos; pietrele închiegate în zidurile mărețelor domuri sunt tot atâtea șoapte din lumea credinții; moaștele nenumăraților sfinți, cari dorm în diferitele cripte, sunt îndemnuri tainice la o viață mai bună. Păgân să fii și nu poți trece fără emoții prin umbra temnițelor Mamertine, în pietrele cărora au încremenit atâtea gemete, suspinuri și imnuri de laudă ale creștinilor din zilele lui Nero! Catolic ori necatolic, de sigur îți simți ochii împainjiniți de lacrimi când calci pe arena Coloseului, scaldată în atâtea belșug de sânge creștin, și privești plin de groază gurile camerelor subterane, de unde năvăliau în arenă fiarele sălbatice să sfășie oițele și mielulele marelui Păstor al lumii. Ori ce ai fi, te strecuri timid și plin de respect, prin labirintul subteran al catacombelor, de unde îți grăiesc și azi umbrele plămăditorilor credinței, și, în sufletul tău se întărește, pentru totdeauna, convingerea, că da, *aici în Roma este adevărata biserică a apostolilor lui Hristos!*

Ori, vrei o dovadă despre sfințenia acestei biserici, nu din trecut, ci din vremile noastre? Adu-ți aminte de elanul nestăpânit de însuflețire, ce a vibrat în zeci de mii de inimi, în toate colțurile uriașului San-Pietro, când, în mijlocul impunătorului cortegiu papal, a înaintat, maestros și triumfător, chipul fericitei

Sofia Barat, a Margaretei Postel, a fericitului Petru Canisius și a preotului din Ars, Ioan Vianney, ridicăți atunci în chip oficial la rangul de sfinți!

Și *biserica Romei este catolică sau universală*, una și aceeași dela o margine a pământului, la cealaltă. Pe străzi, în biserici, în coridoarele Vaticanului, întâlnești grupuri de oameni cu alte și alte insignii, grăind alte limbi, cântând alte imnuri sub bolțile gigantice din domuri, oameni din Spania și Portugalia, din Franța și Germania, din America de Nord și de Sud, străbătuți de aceiași fiori sacri ai aceleiași credințe, entuziasmați pentru același blând pământ al creștinătății, în fața căruia stau ei acum pe lespezile de marmoră, unde înainte cu 5 minute am primit noi binecuvântarea. — Ori, treci în aceea minune a lumii, care se zice *expoziția misiunilor*, și vezi până unde se întinde puterea și dragostea acestei biserici, cu câtă jertfă de bani, de sănătate și de sânge poartă ea cuvântul Evangheliei la Eschimoșii dela pol, la Papuezii și canibalii insulelor ascunse de toată lumina civilizației; și simți, de altă parte, că și acolo, în acele ținuturi ale morții, cu frumuseți și primejdii nebănuite de noi, sunt inimi, cari bat la fel cu ale noastre, cred același crez cași noi, privesc spre Roma cu aceeași dragoste de fiu, cași noi!

Este, deci, cu neputință să nu vii din Roma apostol al credinței și bisericii tale!

* * *

De altă parte, *grupul de peregrini români a fost o puternică manifestație de viață și credință catolică*, acolo, în inșiși inima bisericii lui Hristos. Cântările dulci, ce au răsunat românește în San-Paolo fuori le mura, sub arcurile uriașe din San-Pietro; vorba românească, ce s'a amestecat cu graiul atâtor peregrini din toate părțile lumii, cuvântul românesc al bisericii unite, rostit între zidurile bătrâne ale Vaticanului, în auzul sfântului Părinte și al sfințitorilor lui, sunt momente, acărui importanță nu poate fi trecută cu vederea. Multă lume, care nu ne-a cunoscut, azi ne cunoaște, care ne-a cunoscut greșit, azi își schimbă păreriile despre noi. Lumea a văzut și s'a convins, că suntem și noi, aici în Răsărit, o insulă de viață creștină și civilizație apuseană și străduințele noastre au câștigat, de sigur, în acest pelerinaj, multe simpatii, prieteni și sprijinitori.

Și ceeace spun despre biserica noastră, se potrivește, mutatis mutandis, neamului întreg. Grupul de peregrini cu banda roșu, galben și albastru, a fost socotit ca o *delegație a țării românești*, care nu putea lipsi dela locul, unde în acest an își dau întâlnire toate neamurile lumii. La Vatican, în conversațiile cu Italianii cu cari ne înțelegeam de minune, fără nici o școală de limbă, în contactul cu alte neamuri, în puternica manifestație românească

dela columna lui Traian, în fața căruia ne-am închinat cu zmerenie de fii, și cea dela mormântul eroului necunoscut al Italiei, peregrinii Români au trezit simpatii pentru neamul lor, care la gurile Dunării este *sentinela spiritului și civilizației Romei străvechi*, cum a spus-o însuși Papa Piu XI.

* * *

Iată de ce pelerinajul român la Roma este un eveniment deopotrivă de important pentru biserică și neamul nostru. Iată de ce *nu ar trebui să moară nici un Român fără să fi vădit, măcar odată, Roma!* Ce altele ar fi cărările viitoare ale neamului nostru, mult mai drepte și mult mai spornice, dacă toți aceia cari au de spus un cuvânt la îndrumarea rosturilor noastre naționale, ar face, odată măcar, cu ochi și suflet deschis, acest drum, poruncit de altfel de respectul ce trebuie să-l aibă copilul pentru mama lui!

Se cuvine deci să fim recunoscători față de ceice au depus multă trudă și jertfă pentru buna lui reușită. Suntem siguri, că experiențele câștigate acum vor elimina din al doilea pelerinaj, plănuț pentru toamnă, și cele mai mici neajunsuri, iar binele imens atins prin acesta îi va asigura, credem, un însoțit număr de participanți.

Vivant ergo sequentes!

In jurul unei școli din Târgu-Murăș. Fără a cunoaște mai de aproape programul unei școli franceze pentru fete, ce urma să se deschidă la toamnă în Târgu-Murăș, am dat și noi — la cerere —, într'un număr mai vechiu al ziarului nostru, o mică informație referitor la această școală, condusă de d. R. Larchet, profesor de limba franceză la liceul de băieți al aceluia oraș.

Acum, că d. Larchet, pe care îl cunoaștem și personal, ne trimite întreg prospectul școlii ce plănuțește, cerându-ne chiar „aprecierea și, la nevoie, critica” instituției sale, ne permitem a-l felicita pentru bunele gânduri ce are de a da fetelor noastre, cari nu mai cercetează școală și nu pot merge în Franța pentru a se perfecționa acolo, posibilitatea de-a-și însuși aici acasă cunoștințele și îndemnările, de sigur foarte frumoase și temeinice, cari li-se vor da sub titluri atât de diferite, ca: Limba franceză, I. germană, I. engleză, curs de croitorie și modă, curs de artă de a imobila, de desen decorativ etc., curs de igienă, puericultură și medicină practică, la cari se mai adaugă apoi și cursuri facultative de stenografie și dactilografie, legătorie, comerț, grădinărie, fotografie, telegrafie fără fir etc. Ne place foarte mult și caracterul de cămin familiar, ce se va da noului așezământ, situat igienic, în mijlocul unui parc frumos, în care, la timp potrivit, vor fi înecadrate și sporturile atât de necesare pentru educația fizică, cari totuși nu vor veni „să complezească educația sufletească”.

Un punct deosebit al prospectului dlui Larchet ne vorbește despre *cultura caracterului*, în care se spune, că și acesta va avea o îngrijire deosebită, chiar „individuală” și anume în sensul, că „fiecare elevă va fi ajutată de-a-și desăvârși sensibilitatea și voința pentru a scădea și prin aceasta numărul acelor cari rămân pentru totdeauna incapabili de a-și organiza propria viață...”

Cam acesta este cuprinsul prospectului ce ni-s'a trimis, din care, cum vedem, elementul religios lipsește cu totul, dându-ne astfel impresia, că școala dela Târgu-Murăș va fi o *școală laică*, în sensul francez al cuvântului, o școală în care de cumva nu se va face — programul nu prevedea — și *positiv* propagandă antireligioasă, în orice caz religia, un factor

atât de puternic în educația tineretului, nu va fi pus la contribuție.

Dar aceasta este, după părerea noastră, o scădere atât de însemnată, încât toate celelalte laturi bune ale căminului plănuț nu pot să o contrabalanseze. Va trebui deci căutată modalitatea pentru a fi înlăturată.

Jertfele clerului

— Noi contribuții pentru „Institutul recunoștinței” —

Intre cei cari ajută străduințele culturale mai noue ale Blajului sunt incontestabil în primul loc chiar membri clerului nostru. Sumele pe cari le oferă, proporționate cu venitele lor, nu sunt desigur din cele mai mari și dacă „Institutul recunoștinței” va putea deschide la toamnă porțile sale pentru cele vre-o 250—300 eieve, faptul acesta nu se va datora, evident, acestor sume, dar considerând greutatea materiale cu cari trebuie să lupte preoțimea pentru a-și putea crește familia, va trebui să admită oricine, că jertfele pe cari le aduce sunt din cele mai respectabile. Mai adaugând apoi râvna cu care se lucrează din partea ei spre a câștiga și pe alții pentru gândul măreț ce stă la temelie noului așezământ de cultură al Blajului și apreciind la justa ei valoare dragostea și devotamentul ce pune în aducerea acestor jertfe, este totuși mai presus de orice discuție, că contribuția clerului nostru la ridicarea „Institutului recunoștinței” este foarte însemnată.

De aceea facem loc cu plăcere rapoartelor mai nouă despre contribuțiile făcute de preoții noștri, adaugând la urmă și alte contribuții so-site dela ultima noastră dare de seamă.

Preoții din protopopiatul Biiei.

Vasile Mărginean, Biia	4000
Alimpiu Costea, Spini	3500
Vasile Smighelschi, Sâncel	3000
Ioachim Langa, Târlău	3000
Vasile Călugăr, Crăciunelul de sus	3000
Ioan Oltean, Căpâlna	2500
Liviu Costea, Feisa	2200
Vasile Podoabă, Hususău, Ioniță Brad, Pânade, G. Tufan, Valea-sasului, Horațiu Grama, Iclod și Ioan Gligor, Alecuș, câte	2000
I. Irif, Tăuni și Emamoil Oros, Sâncel, câte	1000
G. Negrea, Sânta-Mărie și Emil Faust, Veseuș, câte	500

Preoții din protopopiatul Roșiei.

Jacob Domșa, Zlatna	2000
Iosif Arieșan, Certege, Romul Marcu, Bistra, Traian Marcu, Bistra, Iuliu Suci, Abrud, Aurel Gligor, Câmpeni, Nicolae Coroiu-Ponoreanul, Bucium-șasa și Andretu Candrea, Lupșa, câte	1000
Teodor Dușa, Petrângeni	500

Preoții din protopopiatul Sebeșului.

Ioan Neagu, Drașov	5000
George Bitea, Oarda de sus	3000
Ioan Simu, Sebeșul săsesc, Max. Glurea, Totoiu, Petru Codrea, Spring, Nic. Muntean, Henig, Ioan Pop, Daia, Virgil Stanciu, Boz, Mihail Mărginean, Ungureiu, Iacob Oancea, Dobârca, Ioan Heprian, Berghin, Virgil Hătegan, Șeușa și Iosif Cutean, Cut, câte	2000
David Suctu, Straja	1000

Colecte din parohii.

Velcheriu	4020
Șeulia de Câmpie	3030
Visuia	2384

Soroștin	2350
Micasasa	2000
Lunca	1550
Sămărinul sărat	1521
Archiud	1508
Cisteiul român	1481
Poiana Aiudului	1275
Ciufud	1272
Tăureni	1214
Hădărău	1200
Vințul de jos	1200
Șomfaldu	1150
Subpădure	1150
Voșlăbeni	1124
Bazna	1100
Cicud A.	1100
Bagău	1042
Obreja	1019
Cardii-mari	1016
Dateș	1005
Porumbacul de jos	1000
Cut	1000

Alte contribuiri:

Dr. Valer Laslo, medic Bogșa rom	10,000
Gavril Grama, cons. agricol Tg.-Murăș	3000
Dr. Petru Florian, insp. fin. Tg.-Murăș	3000
Dumitru Henciu, Dăbuceni	2000
Ioan Țincu, prot. Lugoj (colectă)	2000
„Mureșeana”, Inst. de cred. și ec. Reghin	1000
Văd. Livia Dr. Cioclan, Pecica rom.	1000
Dr. Laur. Lesnicean, medic Hunedoara	1000
Dr. Alex. Ceușian, adv. Reghin	1000
Dr. Dante Gherman, adv. prof. Arad	1000
Dr. Simeon Turcu, adv. Rodna veche	1000
Dr. Cornel Dărămuș, medic Alba-Iulia	1000
Ioan Sonea, preot Reteag	1000
Nicolae Boiboacă prot. Baia de Criș	1000
Iosif Sabo, funcționar la Adm. fin. Turda	500
Dr. Nicolae Olariu, not. public Petroșeni	500
Iancu Vasu, notar Arpașul de jos	500
Petru Gruia, preot Aiudul de sus	500
Vasile Neamțiu, preot Miraslău	500
Ioan Cârnațu, preot Peștelea	500

Socialiști, cari cer catehismul. Ziarul „L'Osservatore Romano” dela 6 Iunie c. are în frunte următoarea informație ce merită a fi reținută.

În comuna austriacă Arnoldstein, de pe linia Viena—Treviso, locuită în majoritate absolută de muncitori socialiști sindicalizați, consiliul comunal, dorind a-și arăta zelul social, a hotărât să scoată învâțământul religios din școala primară a comunei, și aceasta fără a ține seama de dispozițiile legii regnicolare care prescrie instrucția religioasă și în școlile primare ale statului.

Dispoziția era ilegală și autoritățile superioare ar fi înlăturat cu siguranță acest abuz. Dar populația din Arnoldstein a găsit un mijloc mult mai eficace pentru a aduce la rezon pe conducătorii comunei. S'a aranjat un plebiscit și rezultatul acestuia a reintrodus — spre mare uimire a căpeteniilor socialiste, cari se așteptau la o confirmare a hotărârii lor —, cu 80 la sută, în școala primară, instrucția religioasă care după părerea acestor socialiști este un element indispensabil pentru educația tinerimii.

Așa biruește adevărul!

Preoțime! Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5 lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(7) 20—20

BISERICESTI.

După canonizările solemne ale anului 1925, terminate la 31 Iunie cu sfinții Ioan Nepos și Ioan Vianney, s'a reluat seria beatificărilor, începându-se Dumineca trecută cu *beatificarea Venerabilei Maria Mihaela de Preasfântul Sacrament* (1809—1889), o descendentă a unei nobile familii spaniole, a cărei viață de călugăriță a fost un neîntrerupt imn de preamărire a preasfântului Sacrament al harului.

Într'un număr din urma am anunțat și noi — după alte gazete — că *tratatul pentru încheierea concordatului român sunt încă de a fi întrerupte* și aceasta în legătură cu dispozițiile noii legi a învățământului particular, pe cari Vaticanul nu ar putea să le accepte. Față de această știre, ziarul „Cuvântul” din București anunță mai nou, că conflictul dintre guvernul român și Vatican ar fi produs pe o chestie cu totul mărunță, cea a unui preot catolic maghiar din Cluj, a cărui înlăturare s'ar fi cerut de la Vatican într'o formă jignitoare și inadmisibilă. „Cuvântul” nu spune, că acest preot — e vorba afirmă el — de Mons. Hirschler — urmărit de poliție pentru anumite delictive, ar fi fost absolvat de instanțe, care a anulat întreagă acțiunea, pentru că s'ar fi găsit-o cu totul nefundată. Și atunci înțelegem de ce intruce Vaticanul — de cumva într'adevăr să cerut înlăturarea, ce nu prea putem crede încă n'a putut să fie cu deferență față de o cerere a guvernului nostru.

Printr'un decret recent al s. Congregației Propaganda Fide, sf. Părinte al Romei a instituit o nouă delegație apostolică pentru România, numind ca întâiul ei titular pe Mons. Constantin Aiuti, un minutant al numitei Congregații. Cu această nouă delegație apostolică cea mai înaltă unitate iurisdicțională în misiuni — numărul lor a ajuns la 19, având în subordine 210 vicariate apostolice, 76 prefecturi apostolice și 20 misiuni apostolice.

Într'o adunare recentă a preoților ortodocși din Bucovina s'au cerut următoarele: *învățământul religios să fie obligator pentru toate categoriile de școală, câte 2 ore săptămânal; ca el să se predea numai de către preoți și numai în caz de nevoie de învățători să se facă numai de organele bisericesti.* Sunt hotărâri cari acopere pe deplin interesul nostru de vedere și de aceea ne bucurăm, că și lumea ortodoxă e pe cale de-a veni asupra dispozițiilor contrare ale legii învățământului primar.

Din Polonia se vestește că o seamă de bancheri americani ar fi oferit republicei polone un împrumut ieftin de 50 milioane dolari, cu condiția de a rupe bisericeste cu Roma papală și a introduce, în locul catolicismului, *biserică națională polonă.* Urmarea a fost, guvernul polon a semnat concordatul, care distrus apoi toate nădejzile celor care credeau, în conștiința religioasă a catolicilor încă poate cumpărată ca o marfă.

În programul „conferenței universale creștinismului practic”, convocate pe 19 august la Stockholm — de care ne-am mai ocupat în aceste coloane — figurează următoarele puncte: 1. Dumnezeu, umanitatea și autoritățile bisericii; 2. Biserica și problemele economice; 3. Biserica și problemele sociale; 4. Biserica și raporturile internaționale; 5. Bi-

serica și educarea creștină; 6. Metodele de cooperare a bisericilor.

Scopul conferenței nu este deci „unificarea” creștinătății, deși vrea să contribuie la apropierea lor, ci numai „să caute aplicarea cugetării și spiritului lui Hristos la rezolvarea marilor chestiuni sociale, industriale și internaționale”.

Din Constantinopol se anunță, că prefectul orașului a cerut sfântului Sinod al patriarhiei ecumenice, să-i trimită *lista candidaților la scaunul patriarhal, pentru a șterge numele aceluia pe cari guvernul din Angora nu-i agreează.*

Cu toată demisia patriarhului expulsat, situația patriarhatului din Constantinopol continuă deci a rămânea din cele mai grele.

Știri mărunte.

Personale. I. *Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE, revenit la reședință pentru sf. Rusalii, a plecat Marția trecută de nou la București, pentru a asista și la lucrările ultime ale actualei sesiuni a Senatului.*

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. *Romul Ramonașan* de paroh la Bologa—Poeni (prot. Morlaca).

Un apel caritativ. Urmând o frumoasă tradiție, M. Sa Regina Maria a lansat de Rusalii și anul acesta către toți oamenii de bine un duios apel în folosul tuberculoșilor. Și chemarea Suveranei iubite a fost auzită în țara întreagă, pe teritoriul căreia s'au aranjat colecte pretutindeni, unde s'au găsit oameni de inimă și inițiativă, și rezultatele lor nu pot fi decât cele mai bune. „Munca ce o avem de săvârșit — spune apelul Reginei — e anevoioasă. Trebuie să clădim sanatorii, să izolăm bolnavii, să îngrijim copiii... Suferințele sunt mari și nenumărate! O știe aceasta de altfel lumea întreagă, și de aceea ne place să credem, că precum apelul preainalt de Rusalii a devenit o tradiție, tot astfel trebuie să devină o tradiție și jertfa la care se va angaja — pe o linie tot mai mare — publicul românesc în folosul atâtor fizici loviți de soartă.

Locale. Dumineca viitoare, a doua după Rusalii, va predica în catedrală, pâr. *Iosif Bucur*, revizor arhidiecezan.

— Apropiindu-se sfârșitul anului școlar, care se va face cu solemnitatea obișnuită la 26 Iunie, elevii claselor superioare au fost săptămâna trecută și vor mai fi o săptămână întreagă în pline examene. Noul regulament școlar cere tuturor elevilor de pe clasele V—VIII examene din toate materiile și fiindcă lucrul acesta reclamă timp mai îndelungat, cursurile lor au fost sistate încă la 6 Iunie. În schimb, elevii claselor inferioare, neavând să dea examene speciale decât din studiul religiei și din dexterități, urmează cursurile regulate până la 20 Iunie. — Examenle de bacalaureat, pentru cari e nădejde să se admită ca sediu și Blajul, vor începe numai după dimiterea celorlalți elevi.

— Grație nouelor ajutoare date de d. ministru Moșoiu, se vor relua cât mai curând *lucrările de pavare a drumului din piață*, pentru cari materialul este aproape întreg adunat.

A murit George Dima, unul din cei mai de seamă reprezentanți ai muzicii și cântării românești. Cunoscut în cercuri foarte largi încă de pe timpul dominației ungare, fostul profesor de muzică de la școlile românești ale Brașovului, ajunge sub era românească la locul de cinste, care este directoratul Conservatorului din Cluj, în care calitate a putut să-și valorizeze, în chipul cel mai binefăcător pentru neam, întreg talentul și toată puterea de muncă. Măestrul

Dima, cum îi ziceau cu toții, nu a creat opere mari, de caracter internațional, cari să-l ridice în șirul marilor compozitori ai lumii, dar pe terenul muzicii românești ne-a lăsat lucrări multe și foarte apreciate, prin cari memoria lui va trăi totdeauna în mijlocul nostru.

Sărbătorii și rușini. Sub titlul acesta se încrează într'un număr mai vechiu al ziarului „Cuvântul” indolența publicului și a oficialității românești pentru mișcarea pornită în vederea unui monument lui Mihail Eminescu. „Am organizat, scrie d. N. Crainic, cu concursul unor vorbitori competenți și sub auspiciile „Fundăției Principele Carol”, un ciclu de conferințe asupra lui Eminescu. Venitul era destinat fondului pentru monument. Era un prilej pentru public de a subscrie pe această cale. Dar publicul nu s'arată. În Cameră deputatul Victor Iamandi a cerut concursul guvernului pentru același monument. De pe banca ministerială nu i-a răspuns nimeni. — Și de fapt, ultima listă de subscripție publicată la 8 Iunie încheie cu abia 472,079 Lei, ceea ce — dacă luăm în considerare că aproape 150,000 din această sumă s'a scris din partea parlamentarilor — este o adevărată rușine!

Cifre, cari trebuie să ne dea de gândit. „Buletinul statistic al României” pe 1925 (primele trei luni) spune, că proporția înmulțirii este la orașe aceasta: 1'19% Români, 3'15% Maghiari, 2'08% Sași, 6'88% Evrei; iar la sate: 10'08% Români, 12'20% Maghiari, 12'16% Sași și 18'85% Evrei. Nu numai la orașe, ci chiar și la sate suntem deci sub raportul procreației în coada tuturor neamurilor, ceea ce — dacă nu se va schimba, cum sperăm — înseamnă un rău din cele mai mari, împotriva căruia trebuie să luptăm cu toții din toate puterile.

Dela camera de comerț din Deva. Ni-se cere publicarea următoarelor știri: „Camera de comerț aduce la cunoștința cercurilor interesante, că în urma ord. Nr. 61013/92 a Direcției gen. C. F. R. casierile de bilete sunt datoare a primi monede de 1, 2 și 5 Lei numai până la valoarea de 500 Lei”.

Cărți & Reviste.

IOAN AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI: În slujba păcii. Scrisori. Ediția II. („Cartea Românească”). București. 1925. Preț 30 Lei.

Ideile cuprinse în aceste scrisori ale marelui nostru prozator sunt de pe timpul războiului, când autorul credea în iluzia, că monstruosul măcel va aduce cu sine o condamnare definitivă a militarismului, și când se putea alina în nădejdea că România va putea fi în fruntea țărilor cari își vor organiza armata în vederea construirii. Pentru țara sa autorul nu o mai crede aceasta momentan posibil, dar găsește că ideile lui, menite a fi puse în slujba păcii integrale, tot vor trebui să biruiască odată.

MICHEL D'HERBIGNY S. I.: L'aide pontificale aux enfants affamés de Russie. Vol IV—1 din colecția „Orientalia christiana”. Roma 1925. Preț 6 lire.

Cu bogate ilustrații în text, autorul ne prezintă în cadrele unei conferințe cel mai sublim capitol al carității creștine din timpul mai nou: Acțiunea de salvare a copiilor muritori de foame ai Rusiei întreprinsă de sf. Părinte al Romei. Deoparte ni-se arată în culori vii spectrul înspăimântător al unei situații, care a putut face pe o mamă să aline foamea copiilor săi cu cadavrul propriului lor tată, iar de altă parte se înșiră faptele mai grăitoare decât orice cuvânt ale minunatei acțiuni de salvare a Papei, care prin cele 5 expoziții ale sale (Eupatoria, Krasnodar, Rostov, Moscva și Orenburg) a ajuns să hrănească timp foarte îndelungat 160,000 de infometaji, din nu mai puțin decât 400 de localități. Și dacă ne gândim că această operă de salvare, făcută fără a lega de ea vre-un gând meschin de proselitism, s'a făcut într'un timp când tribunalul revoluționar condamna la moarte pe prelații Cieplak și Budkiewicz, va trebui să recunoască oricine, că și aici — ca în atâtea alte cazuri — dragostea creștină a Romei papale a atins cele mai înalte culmi ale eroismului. — Din paginile neșpus de mișcătoare ale acestei cărți, care ar merita să fie tradusă în toate limbile, sperăm de altfel să putem da și noi în curând câteva din cele mai frumoase.

I. SIMIONESCU: *Oameni aleși*. I. Străinii. Ediția III („Cartea Românească”). București. 1925. Prețul 40 Lei.

Tipărită întâiu la 1921, această minunată carte de învățătură — merită cu deosebire pentru energiile în dezvoltare: copiii țării — a cunoscutului profesor dela universitatea din Iași, iese acum, în timp relativ foarte scurt, în a treia ediție, ca o dovadă hotărâtoare că lumea o caută. Și bine face! Pentru că în cele 42 „biografii”, a căror serie se deschide cu sf. Francisc de Assisi, nu se înșiră date seci de biografie, ci gânduri și fapte, cari pot să lumineze și să îndrume spre muncă și jertfă căile generațiilor de oricând.

DR. GEORGE FIREZA: *Armele credinței*. Manualul Românului creștin în apărarea credinței sale strămoșești. Lugoj. 1925. Prețul 20 Lei.

Reamintindu-ne minunata carte a păr. Nilkes: „Schutz- und Trutz-waffen”, autorul ne dă în cartea sa de peste 250 pagini (octav) nu Vade-mecum creștinesc din cele mai folositoare pentru preoți și mireni deopotrivă. În fond ea nu cuprinde, am putea zice, nimic nou și necunoscut, dar ne dă, în schimb, — cu o minuțioasă și bună utilizare a tuturor izvoarelor atât de risipite, cu o deosebită considerare la obiecțiunile curente dela ordinea zilei și cu acea dragoste de cauză, care înțelege să păstreze pe întreagă linia cea mai perfectă obiectivitate — tot ce a servit, sau ar fi putut servi, la apărarea moștenirii atât de scumpe, care este legea noastră unită cu Roma papală, adevărata noastră lege strămoșească. — Prețul foarte mic, de 20, Lei o face accesibilă tuturor, și de aceea sperăm ca în foarte scurt timp vom putea saluta o a doua ediție a ei.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ. An. XVIII Nr. 5 (Maiu). Revista sf. Sinod. București. Abonamentul 100 Lei pe an.

Sub titlul „Cleric uniât împotriva „Unirii” din Blaj”, se increază în acest număr cu multă satisfacție, că protopopul senator averescan dela Cluj a crezut că e bine să „ocărască” această gazetă în colonele revistei „Țara Noastră”, pe motiv că ar avea o ținută mai mult politică decât bisericească. — Judece acum păr. senator singur, dacă atitudinea sa, dictată de interese politice, a fost, ori nu, în folosul bisericii sale.

CÂMPUL BRĂILEI. An. I Nr. 4 (Iunie). Revistă de educație agricolă. Brăila (str. Danubiului 27). Abonamentul Lei 60 pe an.

Deși patronată de oficialitatea județeană, în frunte cu prefectul Răducan, revista e pusă integral în serviciul educației agrarice a maselor, pe care o servește cu dragoste și pricepere. Ea ține seamă cu deosebire de împrejurările localnice, dar, cum ele nu diferă mult de cele din alte părți ale țării, îndrumările ei pot fi urmate cu folos, pretutindeni.

Telefonul „Unirii”.

Mai multora. Anunțările pentru al doilea pelerinaj român la toamnă (pe cât numai posibil în partea primă alui Septembrie), să se trimită deocamdată la redacția noastră, care se va îngriji să țină pe toți la curent cu toate amănunte referitoare la noul pelerinaj. — Totul atârână dela numărul celor ce se vor anunța și de aceea e de dorit, ca aceste anunțări să se facă fără nici o întârziere.

„Biserica ortodoxă română”. București. Biserica noastră se numește — o știe toată lumea românească —: „biserica română unită”, un nume consacrat mai nou și prin legile țării. Atributul de „unită” derivă, evident, dela „a uni”, „unire”, și se referă la ceea ce nu se mai spune — pentru că toată lumea o știe —, la unirea religioasă a acestei biserici cu biserica Romei papale. Cu toate acestea Dvoastră, scriind despre noi, și o faceți destul de frecvent, stâlciți consecvent cuvântul acesta, scriind în loc de „unită”, totdeauna „uniât”. Or, numirea aceasta, care nu este nici eufonică, nici românească, și pe care nici nu știm de unde ați cules-o, noi o socotim ca o batjocură, care după ce ni-se face prin organul oficial al sf. Sinod o socotim ca venită chiar din partea oficialității ortodoxismului. Iar dacă nu această este intenția ce aveți, folosind mereu cuvântul „uniât”, Vă rugăm să binevoiti a ne arăta și nouă după cari legi de etimologie și limbă ați ajuns la această formă bizară, pe care nici DV. și nici alții nu o întrebunțează în nici o altă combinație de lucruri unite.

„Telegraful Român”, Sibiu. „Spuneți”, Vă rugăm „Plebeului” Dvoastră din numărul de Rusali, care „așteptând o sărbătoare”, vede în zări „razele unui neam și ale unei credințe”, că pentru a-și întări această vedere ar face bine să-și ia osteneală de-a citi și aprofunda cea mai nouă carte a păr. Dr. G. Fireza dela Lugoj, asupra căreia atragem atenția și deosebit la rubrica: „Cărți & Reviste”. Va înțelege dintr’ânsa că biserica noastră este și ea cu tot sufletul pentru acest program, care nu poate fi însă realizat decât în singura formă genuină preconizată de Mântuitorul, aceea „a unei singure turme și a unui singur păstor”.

M. Sibiu. Iată cum stă chestia cu „biserica” ortodoxă din Blaj: Pentru elevii școlii primare de stat, cari în majoritate absolută sunt gr.-catolici — „domi-

nând” astfel celelalte confesiuni ale școlii — s’a aranjat într’o sală liberă o capelă pentru trebuințele lor. Căpeteniile sibiene s’au gândit atunci, că această capelă, care răspunde unei necesități, ar putea fi suprimată, introducând în locul ei o „biseriță” ortodoxă, a cărei lipsă n’o simte în Blaj absolut nimeni. Și dacă lucrul acesta n’a prea mers, — și n’a mers din motive cu totul deosebite de acelea cari ar putea deriva dela noi —, înseamnă, că Blăjenii „ne pun bețe în roate”.

R. Chiteiu. Publicația DV. de concurs ne-a sosit numai după termenul fixat pentru concurs și de aceea a trebuit să omitem publicarea ei. — Regretăm. Și pentru a evita pe viitor atari neajunsuri, rugăm pe toți cari țin să ne ajute cu atari publicații, să ni-le trimită la timp, fixând ca termen de concurs unul care să țină seama de întârzierile păcătoase ale poștei române.

B. Micăsasa. Sincere felicitări din prilejul promovării, atât de mângâitoare pentru un părinte, a fiului Dvoastră Virgil. — „Astra” a propus, la cererea C. F. R. ca M. să se numească pe viitor „Vinoasa”. Acceptați?

N. Târgu-Murăș. Aveți concurenți de seamă și de aceea sperăm că noul preot va putea satisface așteptărilor Dvoastră.

Of. paroh. Viroag. Am primit suma trimisă. Restanță nu este. Acreditat până la finea anului curent.

R. Hârsoni. Adresa cerută este următoarea: Rev. I. I. 1367 Nr. 67 Street. Cleveland, Ohio. U. S. A.

Tuturor acelor, cari în adâncă durere ce ne-a ajuns prin trecerea la cele veșnice a neuitatei noastre mame, văd. FRANCISCA BARIȚIU n. Neagoe, au cerat a ne mângâia, fie cu vorba, prin scrisoare, ori prin participarea la înmormântare, le exprimăm, pe această cale, adânc simțita noastră mulțumită.

Blaj, la 9 Iunie 1925.

Surorile Barițiu.

Administrația centrală capitulară. Blaj.

Nr. 213 - 1925.

Licitație publică.

Se aduce la cunoștință generală, că moara de apă a fundației Vances din comuna Botleusău micăuș, județul Târnavei mici, se dă spre reparație apoi în arândă pe 3 ani, prin licitație cu oferte în scris.

Licitația se va ținea în 26 Iunie a. c. orele 11 în biroul Administrației, unde se vor înainta ofertele provăzute cu schiță și preliminar și de unde se pot lua informații cu privire la reparațiile morii. Lemnele de stejar necesare le dă fundațiunea, celalalt material și lucrul, îl privesc pe întreprinzător.

Blaj, 1 Iunie 1925.

(52) 2 - 2.

Administr. centr. capitulară.

„PLUGARUL”. Insoțire economică comercială — Blaj.

ACTIVA	Cto Bilanț pe anul 1924.	PAS
Cassa	64,056.02	Quote
Magazin de cherestea	85,943.98	150,000
	150,000.—	150,000

Blaj, la 23 Aprilie 1925.

ss. Dr. Ioan Bălan

ss. Dr. Alexandru Rusu

ss. Vasile Moldovan

Lichidatorii însoțirii economice comerciale „PLUGARUL”.

S’a revăzut și aflat în consonanță cu registrele de contabilitate. Blaj, la 24 Aprilie 1925.

ss. Traian German

ss. Alexiu Pop

ss. T. Novac

ss. Vasile Barna

ss. Ioan Pușcaș

Membri comitetului de supraveghiere.

VASILE HOZ

PRAVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 17-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdie bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile. Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va comanda vinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6

Buzdughină & Hoz

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CL
POTE din cel mai bun material, cu garantarea cușnită și prețurile cele solide.

(33) 8 ?

CUMPĂRAM aramă veche, în orice cantitate, precum și fuci vechi de mașini.

RECLAMA

este sufletul comerțului